

Fotografie z lubelskiego i zamojskiego getta

Kilka miesięcy temu w zamojskiej i lubelskiej prasie pojawiła się informacja o odkryciu najstarszych (znanych dotychczas) kolorowych zdjęć Zamościa, wykonanych przez żołnierza niemieckiego, fotografa - amatora Maxa Kirnbergera. Znalazł się on w 1941 r. z aparatem fotograficznym na Zamojszczyźnie i fotografował w Zamościu i w okolicznych wioskach. Stanisław Orłowski na łamach „Zamojskiego Kwartalnika Kulturalnego” ocenił, że „zdjęcia wykonane zostały ze znanstwem przedmiotu, są dobrze zakomponowane i naświetlone, stanowią doskonały dokument etnograficzny”.

Ich autor urodził się w 1902 roku. Przed wojną uczył się w szkole dla niesłyszących. Do Polski trafił jako żołnierz Wehrmachtu. Tu też wykonał serię kolorowych zdjęć, na których zarejestrował codzienne życie podczas okupacji w gettach Rzeszowa, Zamościa, Izbicy i Lublina. O autorze zdjęć wiadomo też, że w 1942 r. z powodu choroby wrócił do Niemiec. Po wojnie ponownie był nauczycielem. Zmarł w 1983 roku. Zostawił po sobie 490 kolorowych negatywów pochodzących z lat 1937-1941. Widać na nich mieszkańców wspomnianych miast i miejscowości, wymordowanych w obozie zagłady w Bełżcu i obozie koncentracyjnym na Majdanku.

Cała kolekcja fotografii znajduje się w zbiorach Deutsches Historisches Museum w Berlinie. Ośrodek Brama Grodzka - Teatr NN w Lublinie wzbogacił się o ten wyjątkowy zestaw w lecie 2008 roku. Fotografie trafiły do Lublina z niemieckiego Muzeum Historycznego, dzięki pomocy prof. Ulrike Grossarth z Drezna.

W ostatnich tygodniach Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN" wydał album zawierający 70 fotografii wykonanych w 1940 r. na terenie lubelskiego getta. Album „Lublin 1940. Fotografie getta” otwiera poetycki tekst Jakuba Głatsztejna „Lublin moje święte miasto” (jego autor urodził się w roku 1896 w Lublinie przy ulicy Krawieckiej). Album został wyróżniony w plebiscycie na Najpiękniejszą Książkę Roku 2009 w kategorii Album, organizowanym przez Polskie

Towarzystwo Wydawców Książek. Jego projekt graficzny wykonała Małgorzata Rybicka.

Jak mówi Joanna Zętar, redaktor naczelna tnn.pl, wydanie albumu było możliwe dzięki pomocy niemieckiego muzeum, które umożliwiło, za niewielką odpłatnością ich opublikowanie.

Książka, w cenie 50 zł. dostępna na stronie internetowej <http://www.tnn.pl/>

Lublin 1940. Max Kirnberger. *Fotografie Getta*, tekst: Tomasz Pietrasiewicz, Projekt graficzny: Małgorzata Rybicka, Lublin 2009.

